

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра психології, педагогіки та соціології

Затверджено

Науково-методичною радою Університету,
протокол від «21» 09 2023 № 1

Голова НМР Іван Шемелинець

Робоча програма навчальної дисципліни

«Економічна психологія»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форм навчання)

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові відносини»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»,

Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика»,

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма «Податкове консультивання»,

Освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»,
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та фондовий ринок»

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»,
спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Менеджмент митної справи»

Освітньо-професійна програма «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу»,
спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»

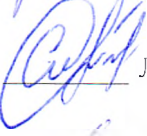
Освітньо-професійна програма «Економіка та організація підприємницької
діяльності»

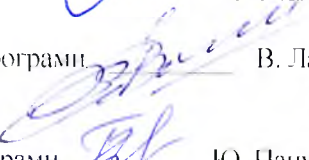
Освітньо-професійна програма «Товарознавство та експертиза в митній справі»
статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна психологія» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня укладена на основі освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка», затвердженої Вченою радою Університету 27.04.2023, протокол № 11, освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка», затвердженої Вченою Університету 26.04.2021, протокол № 5; освітньо-професійної програми «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затвердженої Вченою радою Університету 25.05.2023, протокол № 12, освітньо-професійної програми «Податкове консультування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затвердженої Вченою радою Університету 26.04.2021, протокол № 5; освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою Університету 25.05.2023, протокол № 12; освітньо-професійної програми «Менеджмент митної справи» спеціальності 073 «Менеджмент», затвердженої Вченою радою Університету 27.04.2023, протокол № 11; освітньо-професійної програми «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу» спеціальності 073 «Менеджмент», затвердженої Вченою радою Університету 26.04.2021, протокол №5; освітньо-професійної програми «Економіка та організація підприємницької діяльності» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», затвердженої Вченою радою Університету 21.06.2023, протокол № 13, освітньо-професійної програми «Товарознавство та експертиза в митній справі» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», затвердженої Вченою радою Університету 21.06.2023, протокол № 13.

Укладач (і): М. Заушнікова, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та соціології
 М. Берташ, викладач кафедри психології, педагогіки та соціології

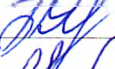
Гарант освітньої програми Л. Шлюсарева, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки

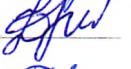
Гарант освітньої програми В. Лаговський, к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики

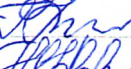
Гарант освітньої програми Ю. Панура, к.е.н., доцент, доцент кафедри фіскального адміністрування

Гарант освітньої програми А. Савченко, к.е.н., доцент, доцент кафедри аудиту та економічного аналізу

Гарант освітньої програми О. Ключка, к.е.н., доцент, доцент кафедри публічних фінансів

Гарант освітньої програми Т. Микітенко, к.е.н., доцент, доцент кафедри митної справи та товарознавства

Гарант освітньої програми Н. Держак, к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної філософії та управління

Гарант освітньої програми Г. Калач, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємництва та економічної безпеки

Гарант освітньої програми Н. Авраменко, к.т.н., доцент, професор кафедри митної справи та товарознавства

Розглянуто і схвалено кафедрою психології, педагогіки та соціології, протокол від «30» серпня 2023, № 1

Завідувач кафедри І.О. Петухова, к.пед.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту, протокол від «14» вересня 2023, № 2

Голова Вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту Н. І. Зикун, д. н. із соц. ком., професор

Завідувач навчально-методичного відділу І.В. Качур, к. біол. н., доцент

Реєстраційний № _____

Зміст

1. Передмова.....	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
2.1. Компетентності і результати навчання	6
2.2. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни.....	12
2.3. Структура навчальної дисципліни.....	14
2.4. Рейтинг-план.....	15
2.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення.....	18
3. Зміст навчальної дисципліни	19
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.....	30
5. Засоби діагностики результатів навчання.....	33
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролю.....	33
7. Рекомендована література	39
8. Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни.....	41

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Економічна психологія» відноситься до навчальних дисциплін циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійних програм: «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка»; «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка»; «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»; «Податкове консультування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»; «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та фондовий ринок»; «Менеджмент митної справи» спеціальності 073 «Менеджмент»; «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу» спеціальності 073 «Менеджмент»; «Економіка та організація підприємницької діяльності» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»; «Товарознавство та експертиза в митній справі» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Мета навчальної дисципліни: сформувати систему знань про психологічні складові економічних явищ, уміння використовувати економіко-психологічні знання у професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з основними методологічними передумовами виникнення та розвитку економічної психології; вивчення структурних елементів предмету цієї науки: економічної поведінки та її складових (когнітивного, афективного та емоційно-вольового факторів), психології підприємництва, менеджменту, психологічних основ бізнесу, біржової справи, грошових відносин та фінансової діяльності, психології попиту та пропозиції, психології виробництва; вивчення методологічних та теоретичних основ, методів теоретичних та прикладних досліджень економічної психології; розвиток дискурсивних здібностей під час практичних та семінарських занять; вироблення аналітичних здібностей та навичок.

Об'єкт навчальної дисципліни: є індивіди і групи, що діють в економічному середовищі в якості учасників і організаторів виробництва, власників, акціонерів, працівників, адміністрації, покупців, тобто людей в різних ролях в умовах ринку.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: є теоретичні, методологічні та прикладні закономірності і особливості прояву індивідуальних і групових психологічних якостей в економічному середовищі та їх впливу на результати економічної діяльності.

Форми навчання: денна, заочна.

Методи навчання:

У навчальному процесі дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні, наочні, практичні методи;
- індуктивний та дедуктивний метод;
- творчі, проблемно-пошукові методи;
- навчальна робота під керівництвом та самостійна робота.

2. Метод стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод стимулювання інтересу до навчання (створення ситуації інтересу при викладанні матеріалу, початкові дискусії, аналіз життєвих ситуацій);
- метод стимулювання обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, вимоги до вивчення навчальної дисципліни, заохочення);

3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- метод усного опитування;
- письмовий контроль;
- тестові методи;
- диференційований залік.

Програмою навчального курсу передбачено лекції, семінарські заняття, індивідуально-консультаційна та самостійна робота здобувача вищої освіти, робота в мережі Internet, написання рефератів, наукових тез, есе, презентація власних проєктів.

На лекційних заняттях здобувачі вищої освіти отримують інформацію про теоретичні аспекти курсу. Семінарські заняття передбачають розкриття актуальних проблем специфіки та практичного застосування знань як базової основи у подальшій професійній діяльності, обговорення дискусійних питань.

Самостійна робота здобувача передбачає опанування теоретичного матеріалу з рекомендованої

літератури, аналіз сучасних досліджень з економічної психології. Наведені у програмі питання для самоконтролю покликані зорієнтувати студентів на вивчення матеріалу фахових знань та умінь з економічної психології, та застосування їх у майбутній професійній діяльності.

Індивідуально-консультаційна робота здобувача вищої освіти передбачає написання рефератів, доповідей, есе, підготовку презентацій, тез на наукові конференції, проведення опитування, написання наукового проєкту.

Формою підсумкового контролю знань є диференційований залік.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для академічних груп:

ОПСБ-23-1, ОБП-23-1, ОББ-23-2, ФБ-23-1, ЕПБ-23-1, ПТБ-23-1, ТЕБ-23-1, ММБ-23-1, МБГ-23-1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
Модулів – 2	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4	1	1
Загальна кількість годин – 90	Семестр	
	1	1
	Лекції	
	24	4
	Семінарські заняття	
	20	2
	Практичні заняття	
	-	-
	Самостійна робота	
	44	82
	Індивід.-консультаційна робота:	
	2	2
Вид контролю		
Диференційований залік		

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»):

Компетентності	Результати навчання
ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.	
ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.	
ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика»):

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які	

характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.	
ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.
ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН 2. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПРН 3. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.	ПРН 6. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.	ПРН 7. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПРН 10. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
	ПРН 12. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
	ПРН 13. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
	ПРН 14. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
	ПРН 17. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
	ПРН 18. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення

	здорового способу життя.
	ПРН 19. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
	ПРН 20. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
	ПРН 21. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Податкове консультування»):

Компетентності	Результати навчання
ЗК.02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ЗК.03. Здатність працювати в команді.	ПР 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
ЗК04.Здатність працювати автономно.	ПР 20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.
ЗК.08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	
СК.11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	ПР22. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»):

Компетентності	Результати навчання
ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ЗК03. Здатність працювати в команді.	
ЗК04.Здатність працювати автономно.	ПР 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне

	різноманіття.
ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПР 20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміння планувати та управляти часом.
ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.	ПР 22. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»):

Компетентності	Результати навчання
ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.
ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.	ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	ПРН13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.	ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.	ПРН18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.	ПРН25. Застосовувати теоретичні знання та практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку; визначати функціональні області та взаємозв'язки між сферами, підсистемами та ланками фінансових систем.

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Менеджмент митної справи»):

Компетентності	Результати навчання
ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
ЗК.13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
ЗК.15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
СК.6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.	ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності

	організації.
СК.9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.	ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.
СК.11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.	ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
СК.14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.	

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу»):

Компетентності	Результати навчання
ЗК.3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.	
ЗК.10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.	
ЗК.12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН. 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
ЗК.15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	
СК.14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.	ПРН.14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.
ФК2. Здатність самостійно обирати або професійно розробляти та етично застосовувати оптимальні методи чи програми управлінського втручання для розв'язання питань організації та розвитку бізнесу.	

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Економіка та організація підприємницької діяльності»):

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької та торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких та торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.
ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.
ЗК 7. Здатність працювати в команді.	ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати

	професійних цілей.
ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі.
	ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.
	ПРН 22. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

Після вивчення курсу «Економічна психологія» (ОК 5), здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями (відповідно до матриць освітньо-професійної програми «Товарознавство та експертиза в митній справі»):

Компетентності	Результати навчання
ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	ПРН 6. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.
ЗК 7. Здатність працювати в команді.	ПРН 7. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною та іноземними мовами.
ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.	ПРН 17. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка підприємства») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знаступних навчальних курсів: «Економічна теорія».

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Економічна теорія. Історія економіки».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знаступних навчальних курсів: «Мікроекономіка».

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-професійної програми «Податкове консультування») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Ділова українська мова».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знаступних навчальних курсів: «Економічна інформатика», «Економічна теорія».

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-

професійної програми «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Ділова українська мова».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знатупних навчальних курсів: «Історія України: Європейський вимір».

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Ділова українська мова».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знатупних навчальних курсів: «Економічна теорія».

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент митної справи») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Іноземна мова».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знатупних навчальних курсів: «Фізичне виховання».

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Ділова українська мова»,

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знатупних навчальних курсів: «Іноземна мова».

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка та організація підприємницької діяльності») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Іноземна мова».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знатупних навчальних курсів: «Поведінка споживача».

Передумовами для вивчення дисципліни «Економічна психологія» (відповідно до освітньо-професійної програми «Товарознавство та експертиза в митній справі») є: засвоєння теоретичних і практичних засад з таких дисциплін, як: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Постреквізитами вивчення дисципліни є: засвоєння теоретико-практичних основ знатупних навчальних курсів: «Фізичне виховання», «Безпека життєдіяльності».

2.5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економічна психологія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
л		с	п	І.кр	с.р	л		с	п	І.кр	с.р	
1	2	3	4	5	6		8	9	10	11	12	13
Модуль I = 30 год.(1 кредит) – денна форма / 60 год (2 кредита) – заочна форма												
Змістовий модуль №1. Теоретико-методологічні проблеми економічної психології												
Тема 1. Предмет і завдання економічної психології якгалузі психологічної науки	4	2				2	6	1				5
Тема 2. Виникнення і розвиток економічної психології	3		2			1	7					7
Тема 3. Психологічні детермінанти економічної поведінки людини	3	2				1	8					8
Змістовий модуль №2. Психологія підприємницької діяльності												
Тема 4. Стратифікація суспільства: сприйняття економічної політики держави суб'єктами економіки	4		2			2	7					7
Тема 5. Фінансова психологія	5	2	2			1	9	1				8
Тема 6. Психологія багатства та бідності	3	2				1	7					7
Тема 7. Психологія платника податків	4	2				2	8					8
Тема 8. Трудова поведінка особистості та механізми її регуляції	4		2			2	8					8
Разом за Модулем 1	30	10	8	-	-	12	60	2				58
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)												
Модуль II = 60 год.(2 кредита) – денна форма / 30 год. (1 кредит) – заочна форма												
Змістовий модуль №3. Психологія підприємницької діяльності												
Тема 9. Соціально-психологічні аспекти підприємництва	7		2			5	3					3
Тема 10. Особистісні детермінанти підприємництва	6	2				4	7	2	2			3
Тема 11. Культура підприємницької діяльності	8	2	2			4	3					3
Тема 12. Конфлікти в підприємницькій діяльності	6	2				4	3					3
Тема 13. Психологічні аспекти економічної безпеки в підприємницько-господарській діяльності	8	2	2			4	3					3
Змістовий модуль №4. Психологія споживача												
Тема 14. Економіко-психологічні особливості ринкових відносин	10	2	2		2	4	5				2	3
Тема 15. Соціально-психологічні особливості поведінкових проявів у сфері споживання	7	2	2			3	3					3
Тема 16. Психологія реклами	8	2	2			4	3					3
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)												
Разом за Модулем 2	60	14	12		2	32	30	2	2		2	24
Форма підсумкового контролю – диференційований залік												
Усього годин	90	24	20		2	44	90	4	2		2	82

2.4 РЕЙТИНГ-ПЛАН

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів) Денна форма	Вага оцінки (кількість балів) Заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні проблеми економічної психології					
2/1 0/0 2/5	Тема 1. Предмет і завдання економічної психології як галузі психологічної науки	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 2. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	0 0 1	0 0 1
0/0 2/0 1/7	Тема 2. Виникнення і розвиток економічної психології	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 3. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.	0 1,5 1	0 0 1
2/0 0/0 1/8	Тема 3. Психологічні детермінанти економічної поведінки людини	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.	0 0 1	0 0 1
Змістовий модуль 2. Психологія підприємницької діяльності					
0/0 2/0 2/7	Тема 4. Стратифікація суспільства: сприйняття економічної політики держави суб'єктами економіки	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 6. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 10. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	0 1,5 1	0 0 1
2/1 2/0 1/8	Тема 5. Фінансова психологія	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. ПРН13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	0 1,5 1	0 0 1
2/0 0/0 1/7	Тема 6. Психологія багатства та бідності	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній	0 0 1	0 0 1

			діяльності. ПРН 17. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.		
2/0 0/0 2/8	Тема 7. Психологія платника податків	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 12. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	0 0 1	0 0 1
0/0 2/0 2/8	Тема 8. Трудова поведінка особистості та механізми її регуляції	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Проміжний модульний контроль 1	ПРН. 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПР 20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.	0 1,5 1 4	0 0 1 0
10/2 8/0 12/58	Усього за модулем			18	8
Змістовий модуль 3. Психологія підприємницької діяльності					
0/0 2/0 5/3	Тема 9. Соціально-психологічні аспекти підприємництва	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 6. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	0 1,5 1	0 0 1
2/2 0/2 4/3	Тема 10. Особистісні детермінанти підприємництва	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності. ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі.	0 0 1	0 14 1
2/0 2/0 4/3	Тема 11. Культура підприємницької діяльності	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності. ПР 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття. ПРН 18. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в	0 1,5 1	0 0 1

			соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.		
2/0 0/0 4/3	Тема 12. Конфлікти в підприємницькій діяльності	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 7. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.	0 0 1	0 0 1
2/0 2/0 4/3	Тема 13. Психологічні аспекти економічної безпеки в підприємницько-господарській діяльності	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 10. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин. ПРН 14. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	0 1,5 1	0 0 1
Змістовий модуль 4. Психологія споживача					
2/0 2/0 4/3 2/2	Тема 14. Економіко-психологічні особливості ринкових відносин	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Індивідуально-консультаційна робота	ПРН 10. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин. ПРН13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	0 1,5 1 6	0 0 1 10
2/0 2/0 3/3	Тема 15. Соціально-психологічні особливості поведінкових проявів у сфері споживання	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 17. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	0 1,5 1	0 0 1
2/2 2/0 4/3	Тема 16. Психологія реклами	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Проміжний модульний контроль 2	ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності. ПРН18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	0 1,5 1 4	0 0 1 5
14/2 12/2 2/2 32/24	Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE Усього за модулем 2			5 32	5 42

Диференційований залік	50	50
Усього за курсом	100	100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Мультимедійний супровід.
2. Zoom, Moodle

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні проблеми економічної психології

Тема 1. Предмет і завдання економічної психології як галузі психологічної науки

План лекційного заняття

1. Об'єкт, предмет економічної психології.
2. Основні завдання та методи економічної психології.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Самостійно опрацювати стислий конспект, конспект лекцій з дисципліни та основну літературу за темою.
2. Розуміти основні принципи і специфіку вивчення економічної психології.
3. Провести психолого-економічний аналіз основних сфер і проблем економічної психології в умовах соціально-економічних змін в Україні.
4. Визначити основні поняття економічної психології: «економічна поведінка», «економічні відносини», «суб'єкти економічної поведінки та економічних відносин».
5. Перерахуйте методи які застосовуються в економічній психології.
6. Окресліть місце економічної психології в системі наук. Дайте їм коротку характеристику.
7. Відповісти на тестові запитання з теми на сайті дистанційного навчання.

Перелік питань для самоконтролю

1. Основні принципи і специфіку вивчення економічної психології.
3. Провести психолого-економічний аналіз основних сфер і проблем економічної психології в умовах соціально-економічних змін в Україні.
4. Основні поняття економічної психології: «економічна поведінка», «економічні відносини», «суб'єкти економічної поведінки та економічних відносин».
5. Перерахуйте методи які застосовуються в економічній психології.
6. Окресліть місце економічної психології в системі наук. Дайте їм коротку характеристику.

Рекомендована література:

- основна: [1-3]
допоміжна: [1; 2; 3]
інформ. ресурси Інтернет: [1-6]
міжнародні видання: [1-5]

Тема 2. Виникнення і розвиток економічної психології

План лекційного заняття

1. Історія виникнення економічної психології.
2. Історія розвитку економічної психології.
3. Економічна психологія в системі наук

План семінарського заняття

1. Історія виникнення економічної психології.
2. Історія розвитку економічної психології.
3. Економічна психологія в системі наук
4. Еволюція економіко-психологічних ідей у вітчизняній і зарубіжній науці.
5. Мікро-, мезо- та макроекономічні теорії.
6. Концепція “економічної людини”.
7. Психологічні проблеми обміну, розподілу та споживання.
8. Економіко-психологічна адаптація.
9. Індивідуально-психологічні умови адаптації до ринкових відносин
10. Економічне благополуччя та рівень життя.
11. Тенденція зміни поведінки під впливом ринкових перетворень.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Самостійно опрацювати конспект лекцій з дисципліни, стислий конспект та основну літературу за темою; підготувати відповіді на питання семінарського заняття.
2. Основні принципи і специфіку вивчення економічної психології.
3. Психолого-економічний аналіз основних сфер і проблем економічної психології в умовах соціально-економічних змін в Україні.
4. Основні поняття економічної психології: «економічна поведінка», «економічні відносини», «суб'єкти економічної поведінки та економічних відносин».
5. Методи які застосовуються в економічній психології.
6. Місце економічної психології в системі наук.
7. Основні історичні віхи розвитку економічної психології як науки.
8. Еволюція економіко-психологічних ідей у вітчизняній науці.
9. Еволюція економіко-психологічних ідей у зарубіжній науці.

Перелік питань для самоконтролю

1. Охарактеризуйте основні історичні віхи розвитку економічної психології як науки.
2. Назвіть напрями розвитку економіко-психологічних ідей у вітчизняній науці.
3. Визначить напрями розвитку економіко-психологічних ідей у зарубіжній науці.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 2; 3]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 3. Психологічні детермінанти економічної поведінки людини

План лекційного заняття

1. Поняття «економічна поведінка» та її види.
2. Фактори формування та регулювання економічної поведінки.
3. Емоційні компоненти економічної поведінки.
4. Когнітивні компоненти економічної поведінки.
5. Мотиваційні компоненти економічної поведінки.
6. Вольові компоненти економічної поведінки.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Назвіть основні методи економічної поведінки та охарактеризуйте їх.
2. Головна мета емоцій.
3. Різновиди емоцій, їх характеристика.
4. Причини невизначеності й непередбачуваності економічної поведінки.
5. Роботи економістів, що зачіпають психологічні проблеми економічного життя.
6. Економічна поведінка людей у період кризи.
7. Основні мотиви інвестування.

Перелік питань для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттю «економічна поведінка».
2. Яку типологію економічної поведінки Ви знаєте?
3. Охарактеризуйте фактори формування та регулювання економічної поведінки.
4. У чому полягає особливість економічних мотивів?
5. Перерахуйте можливі мотиви заощаджень.
6. Які мотиви праці та споживання Вам відомі?

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 2; 3; 5]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

ЗМ 2. Психологія підприємницької діяльності

Тема 4. Стратифікація суспільства: сприйняття економічної політики держависуб'єктами економіки

План лекційного заняття

1. Психологія сприйняття системи державних доходів.
2. Психологічне ставлення до державних витрат.
3. Психологічне сприйняття суспільством економічної політики і поведінки суб'єктів економіки.

План семінарського заняття

1. Психологія сприйняття системи державних доходів. Психологічне ставлення до державних витрат.
2. Психологічне сприйняття суспільством економічної політики і поведінки суб'єктів економіки.
3. Дати визначення поняттям: стратифікація, адаптація, економічна адаптація, рівень життя.
4. Особистість та власність. Психологічні характеристики видів привласнення.
5. Поняття «економічна поведінка» та її види. Фактори формування та регулювання економічної поведінки.
6. Емоційні компоненти економічної поведінки.
7. Когнітивні компоненти економічної поведінки.
8. Мотиваційні компоненти економічної поведінки.
9. Вольові компоненти економічної поведінки.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Підготуватися до дискусійного обговорення теми, підібрати відповідні публікації: «Проблема власності та особистісного ставлення до речей».
2. Психологія сприйняття системи державних доходів.
3. Процеси руху речей в системі власності.
4. Дати визначення поняттям: стратифікація, адаптація, економічна адаптація, рівень життя.

Перелік питань для самоконтролю

1. Охарактеризуйте психологію сприйняття системи державних доходів.
2. Розкрийте психологію ставлення до державних витрат.
3. Від чого залежить сприйняття суспільством економічної політики і поведінки суб'єктів економіки?

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 4; 7]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 5. Фінансова психологія

План лекційного заняття

1. Предмет психології грошей.
2. Психологічні установки та особливості сприймання грошей.
3. Чинники, що впливають на ставлення до грошей.
4. Грошові типи особистості.

План семінарського заняття

1. Вплив психологічних факторів на фінансово-грошові відносини.
2. Психологія зберігаючої поведінки.
3. Гроші як об'єкт психологічної оцінки.
4. Типи акцентованої поведінки щодо використання грошей.
5. Психологія багатства та бідності – основні відмінності.

6. Причини бідності і багатства.
7. Як змінити психологію бідності на психологію багатства.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Фактори, що впливають на ставлення до грошей.
2. Настанови щодо грошей.
3. Ставлення до грошей у різних соціальних групах населення.
4. Типи й акцентуації особистості в контексті використання грошей.
5. Внесок психології у вивчення феномена грошей.
6. Ставлення до грошей у різних соціальних групах.
7. Психологія заощаджень.
8. Основні відмінності стратегії бідного та багатого мислення.
9. Мислення багатой людини.
10. Поняття фінансової грамотності.

Перелік питань для самоконтролю

1. Визначити предмет психології грошей.
2. Назвіть психологічні установки та особливості сприймання грошей.
3. Назвіть чинники, що впливають на ставлення до грошей.
4. Охарактеризуйте грошові типи особистості.
5. Які є настанови щодо грошей?
6. Внесок психології у вивчення феномена грошей?

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 2; 5]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 6. Психологія багатства та бідності

План лекційного заняття

1. Психологія багатства та бідності – основні відмінності.
2. Причини бідності і багатства.
3. Як змінити психологію бідності на психологію багатства.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

1. Підготувати відповіді на питання семінарського заняття; самостійно опрацювати основну літературу.
2. Ставлення до грошей у різних соціальних групах.
3. Психологія заощаджень.
4. Основні відмінності стратегії бідного та багатого мислення.
5. Мислення багатой людини.
6. Поняття фінансової грамотності.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Визначити основні відмінності психології багатства та бідності.
2. Назвіть психологічні причини бідності і багатства.
3. Як змінити психологію бідності на психологію багатства?

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 2; 6]

інформ. ресурси Інтернет: [1-3]

міжнародні видання: [1-3]

Тема 7. Психологія платника податків

План лекційного заняття

1. Податкова грамотність і формування податкової культури.
2. Методи виявлення й оцінювання антифіскальної поведінки платників податків.
3. Особливості ставлення до сплати податків.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

Самостійно опрацювати конспект лекцій з дисципліни, стислий конспект та основну літературу за темою; підготувати відповіді на питання семінарського заняття.

1. Економіко-психологічні проблеми податкової політики й оподаткування.
2. Оцінка податкової політики різними верствами населення: персональні, організаційні й ситуаційні фактори оцінки.
3. Психологічні моделі поведінки при ухиленні від сплати податків.
4. Психологічна проблема сприйняття податків.
5. Умови та причинами податкової девіації. Групи податкових девіантів.
6. Які заходи податкової девіації, на Вашу думку, є найбільш ефективними в Україні? Чому?
7. Методи виявлення і оцінювання антифіскальної поведінки платників податків.
8. Які з методів можуть реалізовуватись найбільш дієво на вітчизняних теренах? Чому?

Перелік питань для самоконтролю:

1. Визначити економіко-психологічні проблеми податкової політики й оподаткування.
2. Визначити параметри оцінки податкової політики різними верствами населення: персональні, організаційні й ситуаційні фактори.
3. Охарактеризуйте психологічні моделі поведінки при ухиленні від сплати податків
4. Розкрийте сутність психологічної проблема сприйняття податків.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 3; 5]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 8. Трудова поведінка особистості та механізми її регуляції

План лекційного заняття

1. Зміст трудової поведінки, її структура і форми. Типологія трудової поведінки.
2. Роль потреб у формуванні трудової поведінки.
3. Цінності та ціннісні орієнтації в трудовій поведінці.
4. Соціальний статус працівника та його роль в управлінні трудовою поведінкою.

План семінарського заняття

1. Трудова поведінка як соціальна та психологічна проблема. Зміст трудової поведінки, її структура і форми.
2. Типологія трудової поведінки. Параметри трудової діяльності.
3. Роль потреб у формуванні трудової поведінки.
4. Особистісні якості та результативність трудової діяльності. Задоволеність роботою. Цінності та ціннісні орієнтації в трудовій поведінці.
5. Соціальний статус працівника та його роль в управлінні трудовою поведінкою.
6. Безробіття та економічна депривація. Особливості дезадаптованої поведінки.
7. Економіко-психологічні проблеми податкової політики й оподаткування.
8. Оцінка податкової політики різними верствами населення: персональні, організаційні й ситуаційні фактори оцінки.
9. Психологічні моделі поведінки при ухиленні від сплати податків
10. Психологічна проблема сприйняття податків.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

Підготувати відповіді на питання семінарського заняття; самостійно опрацювати основну літературу.

1. Ціноутворення на робочу силу в умовах конкуренції.
2. Матеріальне стимулювання праці в умовах ринкових відносин.

3. Механізми регулювання трудової поведінки персоналу.
4. Регулювання чисельності персоналу.
5. Нормування праці в сучасних умовах.
6. Ефективність використання трудових ресурсів організацій і фірм.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Розкрийте зміст трудової поведінки, її структура і форми.
2. Визначити типологію трудової поведінки.
3. Визначити роль потреб у формуванні трудової поведінки.
4. Визначити роль цінностей та ціннісних орієнтації в трудовій поведінці.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 2; 4; 6]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Модуль 2.

Змістовий модуль № 3. Психологія підприємницької діяльності

Тема 9. Соціально-психологічні аспекти підприємництва

План лекційного заняття

1. Соціальні передумови підприємництва.
2. Психологічні передумови підприємництва.
3. Соціальні типи підприємців.

План семінарського заняття

1. Соціальні передумови підприємництва. Об'єктивні психологічні передумови розвитку підприємницької діяльності.
2. Психологічні передумови підприємництва.
3. Соціальні типи підприємців.
4. Етика підприємництва. Корпоративна етика.
5. Психологічний портрет підприємця. Підприємець та менеджер: психологічні умови поведінки.
6. Еволюція соціокультурних стереотипів у підприємницькій поведінці.
7. Психологічний образ підприємця.
8. Моделі підприємницької поведінки.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

Підготувати відповіді на питання семінарського заняття; самостійно опрацювати основну літературу.

1. Поведінка людини в економіці і її очікування.
2. Імідж підприємства як соціально-психологічне явище.
3. Психологічні особливості підприємництва як виду економічної діяльності.
4. Дослідження підприємницької діяльності й підприємців в вітчизняній й закордонній економічній психології.
5. Соціальні та психологічні передумови підприємництва.
6. Соціальні типи підприємців.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Назвіть соціальні передумови підприємництва.
2. Назвіть психологічні передумови підприємництва.
3. Визначити соціальні типи підприємців.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 3; 4]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 10. Особистісні детермінанти підприємництва

План лекційного заняття

1. Психологічний портрет підприємця.
2. Підприємець та менеджер: психологічні умови поведінки.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

1. Еволюція соціокультурних стереотипів у підприємницькій поведінці.
2. Психологічний образ підприємця.
3. Моделі підприємницької поведінки
4. Психологічний портрет підприємця.
5. Підприємливість та парापідприємливість.
6. Портрет молодого підприємця.
7. Підприємець та менеджер.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Назвіть та охарактеризуйте головні умови, що сприяють розвитку підприємництва.
2. Назвіть особистісні якості характеру, які заважають людині гармонійно й успішно жити і діяти (за Дж. Стівенсом).
3. Розкрийте особливості інтелектуальних, комунікативних, мотиваційно-вольових, ділових якостей у психологічному портреті підприємця.
4. Розкрийте сутність «активності» та «лідерства» як ознак підприємницького типу особистості.
5. Розкрийте сутність «готовності до ризику» та «інноваційності» як ознак підприємницького типу особистості.
6. Проаналізуйте види підприємницьких ризиків.
7. Назвіть які особистісні якості підприємця, що перешкоджають успіху в бізнесі.
8. Охарактеризуйте уявлення про типового підприємця в нашій країні.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 2; 3; 4; 7]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 11. Культура підприємницької діяльності

План лекційного заняття

1. Сутність і значення культури підприємництва.
2. Ділова та фахова етика.
3. Ділові відносини – найважливіша частина культури підприємництва.
4. Основні риси бізнесмена.

План семінарського заняття

1. Сутність і значення культури підприємництва.
2. Ділова та фахова етика. Культура поведінки бізнес-суб'єктів в умовах конкуренції.
3. Ділові відносини — найважливіша частина культури підприємництва.
4. Основні риси бізнесмена.
5. Ключові фактори успіху в конкуренції.
6. Конфлікт як складне соціальне явище. Класифікації конфліктів.
7. Причини конфліктів. Стратегії (стили) поведінки в конфлікті за двомірною моделлю Томаса – Кілменна.
8. Управління емоціями в конфліктній взаємодії. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфлікті.
9. Поведінка партнерів у переговорному процесі.
10. Посередництво у вирішенні конфліктів.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

Підготувати відповіді на питання семінарського заняття; самостійно опрацювати основну літературу.

1. Особливості ділового спілкування в різних країнах.
2. Психологічні й етнічні норми й принципи ділового спілкування.
3. Психологічні особливості підготовки та проведення ділових бесід та переговорів.
4. Підготувати в підгрупах матеріал по проблемі «Ділового спілкування в різних країнах: Великобританія, Америка, Японія, Германія, Китай та інші».
5. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфлікті.
6. Поведінка партнерів у переговорному процесі.
7. Посередництво у вирішенні конфліктів
8. Методи діагностика професійних якостей.
9. Шляхи компенсації професійних якостей.
10. Мотиви вибору підприємницької діяльності.
11. Самостійно проаналізувати особливості ділового спілкування підприємців в Україні.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність і значення культури підприємництва.
2. Ділова та фахова етика.
3. Доведіть, що ділові відносини – найважливіша частина культури підприємництва.
4. Назвіть основні риси бізнесмена.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 2; 3; 4; 7]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 12. Конфлікти в підприємницькій діяльності

План лекційного заняття

1. Конфлікт як складне соціальне явище. Класифікації конфліктів.
2. Причини конфліктів. Стратегії (стили) поведінки в конфлікті за двомірною моделлю Томаса – Кілменна.
3. Управління емоціями в конфліктній взаємодії. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфлікті.
4. Поведінка партнерів у переговорному процесі.
5. Посередництво у вирішенні конфліктів.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

1. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфлікті.
2. Поведінка партнерів у переговорному процесі.
3. Посередництво у вирішенні конфліктів.
4. Методи діагностика професійних якостей.
5. Шляхи компенсації професійних якостей.
6. Мотиви вибору підприємницької діяльності.
7. Самостійно проаналізувати особливості ділового спілкування в Україні.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Розкрийте зміст поняття: Конфлікт як складне соціальне явище.
2. Назвіть відомі вам класифікації конфліктів.
3. Визначити можливі причини конфліктів у підприємстві.
4. Назвіть способи управління емоціями в конфліктній взаємодії.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [1; 2; 3; 4; 6]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 13. Психологічні аспекти економічної безпеки в підприємницько-господарській діяльності

План лекційного заняття

1. Поняття економічної безпеки.
2. Проблема керування ризиками: реалії соціального простору.
3. Економічна безпека суб'єкта.

План семінарського заняття

1. Поняття економічної безпеки.
2. Проблема керування ризиками: реалії соціального простору. Умови прийняття рішень.
3. Ставлення до ризику, конкуренції й невдач.
4. Психологічна проблема керування ризиками.
5. Економічна безпека суб'єкта.
6. Ключові фактори успіху в конкуренції.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

1. Підготувати відповіді на питання семінарського заняття; самостійно опрацювати основну літературу.
2. Дослідження ризику при прийнятті економічних рішень.
3. Ставлення до ризику, конкуренції й невдач.
4. Поняття конкуренція.
5. Культура поведінки бізнес-суб'єктів в умовах конкуренції.
6. Психологічна проблема керування ризиками.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Розкрийте зміст поняття економічна безпека.
2. Розкрийте зміст поняття національна безпека.
3. Що таке якість життя?
4. Назвіть особливості різного ставлення до ризику
5. Розкрийте зміст психологічної проблеми керування ризиками.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [2; 3; 6]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Змістовий модуль № 4. Психологія споживача

Тема 14. Економіко-психологічні особливості ринкових відносин

План лекційного заняття

1. Поняття праці як фактора виробництва.
2. Структура, моделі та функції ринку праці.
3. Методи регулювання ринку праці.
4. Проблеми сучасного розвитку ринку праці в Україні.

План семінарського заняття

1. Поняття праці як фактора виробництва.
2. Структура, моделі та функції ринку праці.
3. Методи регулювання ринку праці.
4. Проблеми сучасного розвитку ринку праці в Україні.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

Підготувати відповіді на питання семінарського заняття; самостійно опрацювати основну літературу.

1. Підготуватися до дискусійного обговорення теми, підібрати відповідні публікації: «Проблема власності та особистісного ставлення до речей».
2. Попит та пропозиція.
3. Моделі ринку праці.

4. Соціокультурні основи ринку праці.
5. Адаптація до праці та фактори її мотивації.

План індивідуально-консультативної роботи

1. Економіко-психологічні особливості ринкових відносин;
2. Економіко-психологічні проблеми організації керування підприємством у ринкових умовах господарювання;
3. Дослідження мотивації споживачів;
4. Вплив індивідуальних властивостей на вибір товару.
5. Основні підходи до професійного самовизначення особистості.
6. Планування кар'єри.
7. Професіограма менеджера.
8. Мотивація до праці та сучасні розробки в сфері мотивування персоналу
9. Безробіття як психологічна проблема
10. Соціальний статус працівника та його роль в управлінні трудовою поведінкою.
11. Регулювання чисельності персоналу.

Перелік питань для самоконтролю

1. Яка сучасна динаміка реальної заробітної плати?
2. Чому попит на працю є похідним попитом?
3. Як визнається ринковий попит на працю?
4. Які наслідки має дискримінація на ринках робочої сили?
5. Які економічні функції ринку праці?
6. У чому полягає державне регулювання ринку праці?
7. Дайте характеристику моделей ринку праці.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [2; 5]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 15. Соціально-психологічні особливості поведінкових проявів у сфері споживання

План лекційного заняття

1. Фактори споживацького вибору
2. Символи у споживанні. Споживчі залежності.
3. Моделі вибіркової поведінки споживача.
4. Споживче задоволення. Споживчі ризики. Лояльність споживачів.
5. Економічна і споживча соціалізація.

План семінарського заняття

1. Фактори споживацького вибору
2. Символи у споживанні. Споживчі залежності.
3. Моделі вибіркової поведінки споживача.
4. Споживче задоволення. Споживчі ризики. Лояльність споживачів.
5. Економічна і споживча соціалізація.
6. Типові ефекти споживацької поведінки.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

Підготувати відповіді на питання семінарського заняття; самостійно опрацювати основну літературу.

1. Основні напрямки в дослідженнях ринку споживання.
2. Типологія споживачів.
3. Вплив індивідуальних властивостей на вибір товару.
4. Особистість та естетичні уподобання.
5. Маркетингові дослідження поведінки споживачів
6. Вплив середовища та культури на поведінку споживача.

7. Прогнозування поведінки споживача.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Як ви розумієте, що таке символічне ставлення покупця до товару?
2. Які є споживчі залежності?
3. Що таке споживче задоволення і які її прояви?
4. Назвіть види ризиків у споживанні?
5. Що таке лояльність споживача, на чому вона базується?
6. Назвіть особливості економічної та споживчої соціалізації.
7. Поясніть модель споживацької поведінки Ф. Котлера.
8. Перерахуйте етапи ухвалення рішення за Ф. Котлером.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [2; 3; 5]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

Тема 16. Психологія реклами

План лекційного заняття

1. Економічна ефективність рекламних заходів та її визначення.
2. Психологія споживчого впливу реклами
3. Психологічна ефективність застосування рекламних засобів та шляхи її визначення з допомогою спостережень, експериментів і опитувань.

План семінарського заняття

1. Реклама як явище економіки, психології та культури.
2. Економічна ефективність рекламних заходів та її визначення.
3. Психологія споживчого впливу реклами
4. Психологічна ефективність застосування рекламних засобів та шляхи її визначення з допомогою спостережень, експериментів і опитувань.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти:

1. Засоби психологічного впливу в рекламі.
2. Психологічна ефективність реклами.
3. Психологічні параметри товару.
4. Прийняття рішення про покупку.
5. Психологічний вплив на споживача під час реклами.

Перелік питань для самоконтролю:

1. У чому суть економічної ефективності рекламних заходів?
2. Які особливості психології споживчого впливу реклами?
3. Що представляє собою психологічна ефективність застосування рекламних засобів?
4. Які шляхи визначення психологічної ефективності?
5. Які стратегії використання засобів реклами ви знаєте?
6. Розкрийте зміст психологічного впливу реклами на споживачів.

Рекомендована література:

основна: [1-3]

допоміжна: [2; 3; 6]

інформ. ресурси Інтернет: [1-6]

міжнародні видання: [1-5]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE для денної форми навчання (максимально до 5 балів).

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарських занять та написання контрольної роботи у вигляді опитування в тому числі за питаннями які виносяться на самостійну роботу.

Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1 – (4,5 бали)					КР 1 (4 б.)	диференційований залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (диференційований залік)
Теми	Т.1	Т.2	Т.3					
Відповідь на семінарському занятті		1,5						
Самостійна робота	1	1	1					
Модулі	Модуль 2 – (13,5 балів)							
Теми	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8			
Відповідь на семінарських заняттях	1,5	1,5			1,5			
Самостійна робота	1	1	1	1	1			
Модулі	Модуль 3 – (9,5 балів)							
Теми	Т.9	Т.10	Т.11	Т. 12	Т.13			
Відповідь на семінарському занятті	1,5		1,5		1,5			
Самостійна робота	1	1	1	1	1			
Модулі	Модуль 4 – (22,5 балів)							
Теми	Т.14	Т.15	Т. 16					
Відповідь на семінарському занятті	1,5	1,5	1,5					
Самостійна робота	1	1	1					
Індивідуально-консультаційна робота	6							
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5							
						КР 2 (4 б.)		

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 - (3 бали)					КР 1 (5 б.)	диференційований	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (диференційований залік)
Теми	Т.1	Т.2	Т.3					
Відповідь на семінарському занятті								
Самостійна робота	1	1	1					
Модулі	Модуль 2 – (5 балів)							
Теми	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8			
Відповідь на семінарських заняттях								
Самостійна робота	1	1	1	1	1			
Модулі	Модуль 3 - (19 балів)							
Теми	Т.9	Т.10	Т.11	Т. 12	Т.13			
Відповідь на семінарському занятті		14						
Самостійна робота	1	1	1	1	1			
Модулі	Модуль 4 – (18 балів)							
Теми	Т.14		Т.15		Т. 16			
Відповідь на семінарському занятті								
Самостійна робота	1		1		1			
Індивідуально-консультаційна робота	10							
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE			5					

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
1,5	14	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію належним чином обґрунтовував свої думки та зробивузагальнені підсумки.
1	8-13	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неточності та незначні помилки.
0,5	1-7	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання
0	0	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

К-сть балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н.	Заочна ф/н	
6	10	Послідовність, логічність написання роботи, а також підготовка презентації та, відповідно, її захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
4-5	8-9	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, проте без пов'язання результатів із практичною діяльністю
3	5-7	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, підготовлена презентація, що розкриває основні положення, проте здобувач не захистив представлений матеріал
2	3-4	Послідовність, логічність написання дослідження наявна, проте результати не мають візуального супроводу у вигляді презентації відсутня
1	1-2	Робота здана, проте відсутні її захист і презентація
0		Робота відсутня

Шкала оцінювання роботи самостійної роботи здобувачів вищої освіти

К-сть балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
1	1	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей
0,5	0,5	Здобувач вищої освіти розкриває сутність теоретичних питань, усвідомлює алгоритм практичних завдань, використовуючи при відповідну термінологію
0,25	0,25	Здобувач поверхово викладає навчальний матеріал, недостатньо чітко розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускає при цьому суттєві помилки
0		Робота відсутня

Критерії оцінювання контрольних робіт

Проведення поточного контрольного заходу є обов'язковим для здобувачів вищої освіти. Такий захід проводиться у вигляді аудиторної комплексної роботи та дозволяє здійснити контроль знань студентів за всіма змістовими модулями. Контрольний захід проводиться у письмовому вигляді і може включати теоретичні питання, розуміння понятійного апарату з навчальної дисципліни, тестові завдання.

Формою проміжного та поточного контролю є контрольні роботи

К-сть балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
4	5	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає його під час написання контрольних робіт із посиланням на актуальні літературні джерела, володіючи термінологічним словником із навчальної дисципліни
3	4	Здобувач вищої освіти володіє теоретичними засадами досліджуваної теми, проте не здатний пов'язати теорію із практикою, спостерігається недостатнє усвідомлення термінологічного апарату навчальної

		дисципліни
2	2-3	Здобувач вищої освіти в неповному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово викладає його у письмових відповідях, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
1	1	Здобувач вищої освіти має суттєві ускладнення під час письмового викладу матеріалу, не розуміє змісту теоретичних питань, не готовий дати відповідь на практичні завдання
0	0	Робота відсутня

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балахоцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- тестування;
- доповіді, есе, презентації;
- індивідуальні завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації результатів самостійної, індивідуальної роботи та наукових досліджень;
- контрольна робота;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- диференційований залік.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів засвоєння програмного матеріалу з навчальної дисципліни «Економічна психологія» передбачає поточний, проміжний та підсумковий форми контролю, які здійснюються на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється впродовж семестру під час проведення семінарських при перевірці самостійних робіт виконанні індивідуальної, контрольних робіт і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

При поточному контролі оцінюються наступні результати: відповіді на семінарських заняттях; контрольних робіт; результати виконання завдань самостійної роботи здобувача, передбачених навчальним планом; для змішаної (дистанційної) форми навчання (відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах Мудл ДПУ, Zoom, Google Meet тощо); результати виконання завдань самостійної роботи здобувача; результати виконання інших видів робіт (участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, підготовка наукових тез і т.п.).

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (інтерпретація теоретичного питання).

З навчальної дисципліни «Економічна психологія» передбачено 2 контрольні (модульні) роботи. Здобувачів завчасно інформуються про терміни проведення і зміст контрольної (модульної) роботи. Результат поточного контролю визначається сумарно за всіма складовими поточного контролю.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Поточний контроль 1:

1. Економічна психологія як галузь психологічної науки.
2. Основні принципи і специфіку вивчення економічної психології.
3. Еволюція економіко-психологічних ідей у вітчизняній та зарубіжній науці.
4. Еволюція економіко-психологічних ідей у вітчизняній і зарубіжній науці.
5. Напрями розвитку економіко-психологічних ідей у зарубіжній науці.
6. Мікро-, мезо- та макроекономічні теорії.
7. Концепція “економічної людини”.
8. Економіко-психологічна адаптація.
9. Індивідуально-психологічні умови адаптації до ринкових відносин.
10. Економічне благополуччя та рівень життя.
11. Тенденція зміни поведінки під впливом ринкових перетворень.
12. Психологічні проблеми обміну, розподілу та споживання.
13. Когнітивні компоненти прийняття економічного рішення.
14. Мотиваційна сфера економічної поведінки.
15. Вольові компоненти економічної поведінки.
16. Вплив емоцій на поведінку та прийняття економічного рішення.
17. Вплив змісту емоцій на споживацький вибір.
18. Ієрархія потреб та економічна поведінка.
19. Індивідуально-психологічні умови адаптації до ринкових відносин.
20. Економічна депривація.
21. Психологічні причини бідності.
22. Психологічні причини бідності і багатства.
23. Вплив психологічних факторів на фінансово-грошові відносини.
24. Психологія зберігаючої поведінки.
25. Гроші як об’єкт психологічної оцінки.
26. Психологічні установки та особливості сприймання грошей.
27. Закономірності поведінки на фінансовому ринку.
28. Типи акцентованої поведінки щодо використання грошей.
29. Фактори, що впливають на ставлення до грошей.
30. Психологія зберігаючої поведінки.
31. Критичний аналіз проблеми особистості в економіці.
32. Ставлення до грошей у різних соціальних групах.
33. Психологія заощаджень.
34. Психологія ризику та управління фінансовими ризиками.
35. Оцінка податкової політики різними верствами населення: персональні, організаційні й ситуаційні фактори оцінки.
36. Психологічні моделі поведінки при ухиленні від сплати податків
37. Психологічна проблема сприйняття податків.
38. Форми поведінки платника податків.
39. Трудова поведінка як соціальна та психологічна проблема.
40. Параметри трудової поведінки.
41. Особистісні якості та результативність трудової поведінки.
42. Безробіття та економічна депривація.
43. Особливості дезадаптованої поведінки.
44. Типологія трудової поведінки.
45. Роль потреб у формуванні трудової поведінки.
46. Роль цінностей та ціннісних орієнтацій в трудовій поведінці.

Поточний контроль 2:

1. Об’єктивні передумови розвитку підприємницької діяльності.

2. Етика підприємництва та корпоративна етика.
3. Еволюція соціокультурних стереотипів у підприємницькій поведінці.
4. Психологічний образ підприємця.
5. Моделі підприємницької поведінки.
6. Суб'єктивні передумови підприємництва.
7. Здібності до підприємницької діяльності.
8. Психологічний портрет підприємця.
9. Ставлення до ризику.
10. Психологічні аспекти економічної безпеки в підприємницько-господарській діяльності.
11. Психологія комерційної таємниці.
12. Безпечна поведінка у бізнесі.
13. Корпоративний імідж та ідентифікація з фірмою.
14. Безпека та психологічний клімат установи.
15. Причини конфліктів у підприємницькій діяльності.
16. Комерційні переговори та психологічна підготовка до них.
17. Характеристика переговорних стратегій.
18. Вибір оптимального стилю поведінки в кризових і конфліктних ситуаціях.
19. Особистісна стратегія підприємницької діяльності.
20. Структура особистісного потенціалу підприємницької діяльності.
21. Мотивація підприємницької поведінки.
22. Принципи поведінки в організаціях.
23. Культура ділового спілкування та групова поведінка.
24. Культура поведінки бізнес-суб'єктів в умовах конкуренції.
25. Стратегії конкуренції.
26. Економіко-психологічні особливості ринкових відносин.
27. Споживач і ринкова система.
28. Психологічні фактори, що впливають на вибір товару чи послуги.
29. Моделі поведінки споживача.
30. Психологічна характеристика покупця.
31. Вплив особистісних характеристик на споживацький вибір.
32. Психологія ціноутворення та реклами.
33. Етапи прийняття рішення про покупку.
34. Емоційний вплив реклами.
35. Модель процесу прийняття рішень споживачем.
36. Використання моделі прийняття рішень організаціями.
37. Методи вивчення споживача.
38. Фундаментальні принципи поведінки споживачів.
39. Вплив аналізу поведінки споживачів на бізнес-стратегію.
40. Маркетингові стратегії.
41. Зовнішні фактори, що впливають на рішення споживача.
42. Характеристика стадії усвідомлення потреби при прийнятті рішення.
43. Характеристика стадії прийняття рішення споживачем: пошук інформації.
44. Характеристика стадії прийняття рішення споживачем: оцінювання варіантів.
45. Характеристика процесу покупки.
46. Стадія споживання.
47. Стадія оцінки варіантів за результатами споживання.
48. Типи процесу прийняття рішення при первинній і повторній покупці.
49. Імпульсивні покупки.
50. Фактор часу при покупці.
51. Настрій споживача.
52. Діагностика поведінки споживачів.
53. Діти як споживачі.
54. Вікові характеристики поведінки споживачів.

55. Стиль життя та споживання.
56. Мотиваційний конфлікт при споживанні.
57. Вплив культури на споживання.
58. Вплив сім'ї на споживання.
59. Груповий та персональний вплив на споживання.
60. Типи потреб споживача.
61. Цілі маркетингу та рекламних комунікацій.
62. Ефекти комунікацій в рекламі.
63. Методи просування, які використовуються в торгівлі.
64. Стратегії використання засобів реклами.

Підсумковий контроль:

1. Економічна психологія як галузь психологічної науки.
2. Еволюція економіко-психологічних ідей у вітчизняній та зарубіжній науці.
3. Когнітивні компоненти прийняття економічного рішення.
4. Мотиваційна сфера економічної поведінки.
5. Вольові компоненти економічної поведінки.
6. Вплив емоцій на поведінку та прийняття економічного рішення.
7. Вплив змісту емоцій на споживацький вибір.
8. Ієрархія потреб та економічна поведінка.
9. Індивідуально-психологічні умови адаптації до ринкових відносин.
10. Економічна депривація.
11. Психологічні причини бідності.
12. Вплив психологічних факторів на фінансово-грошові відносини.
13. Закономірності поведінки на фінансовому ринку.
14. Типи акцентованої поведінки щодо використання грошей.
15. Фактори, що впливають на ставлення до грошей.
16. Психологія зберігаючої поведінки.
17. Психологія ризику та управління фінансовими ризиками.
18. Форми поведінки платника податків.
19. Трудова поведінка як соціальна та психологічна проблема.
20. Параметри трудової поведінки.
21. Особистісні якості та результативність трудової поведінки.
22. Безробіття та економічна депривація.
23. Особливості дезадаптованої поведінки
24. Об'єктивні передумови розвитку підприємницької діяльності.
25. Етика підприємництва та корпоративна етика.
26. Еволюція соціокультурних стереотипів у підприємницькій поведінці.
27. Психологічний образ підприємця.
28. Моделі підприємницької поведінки.
29. Суб'єктивні передумови підприємництва.
30. Здібності до підприємницької діяльності.
31. Психологічний портрет підприємця.
32. Ставлення до ризику.
33. Психологічні аспекти економічної безпеки в підприємницько-господарській діяльності.
34. Психологія комерційної таємниці.
35. Безпечна поведінка у бізнесі.
36. Корпоративний імідж та ідентифікація з фірмою.
37. Безпека та психологічний клімат установи.
38. Причини конфліктів у підприємницькій діяльності.
39. Комерційні переговори та психологічна підготовка до них.
40. Характеристика переговорних стратегій.

41. Вибір оптимального стилю поведінки в кризових і конфліктних ситуаціях.
42. Особистісна стратегія підприємницької діяльності.
43. Структура особистісного потенціалу підприємницької діяльності.
44. Мотивація підприємницької поведінки.
45. Принципи поведінки в організаціях.
46. Культура ділового спілкування та групова поведінка.
47. Культура поведінки бізнес-суб'єктів в умовах конкуренції.
48. Стратегії конкуренції.
49. Економіко-психологічні особливості ринкових відносин.
50. Споживач і ринкова система.
51. Психологічні фактори, що впливають на вибір товару чи послуги.
52. Моделі поведінки споживача.
53. Психологічна характеристика покупця.
54. Вплив особистісних характеристик на споживацький вибір.
55. Психологія ціноутворення та реклами.
56. Етапи прийняття рішення про покупку.
57. Емоційний вплив реклами.
58. Модель процесу прийняття рішень споживачем.
59. Використання моделі прийняття рішень організаціями.
60. Методи вивчення споживача.
61. Фундаментальні принципи поведінки споживачів.
62. Вплив аналізу поведінки споживачів на бізнес-стратегію.
63. Маркетингові стратегії.
64. Зовнішні фактори, що впливають на рішення споживача.
65. Характеристика стадії усвідомлення потреби при прийнятті рішення.
66. Характеристика стадії прийняття рішення споживачем: пошук інформації.
67. Характеристика стадії прийняття рішення споживачем: оцінювання варіантів.
68. Характеристика процесу покупки.
69. Стадія споживання.
70. Стадія оцінки варіантів за результатами споживання.
71. Типи процесу прийняття рішення при первинній і повторній покупці.
72. Імпульсивні покупки.
73. Фактор часу при покупці.
74. Настрій споживача.
75. Діагностика поведінки споживачів.
76. Діти як споживачі.
77. Вікові характеристики поведінки споживачів.
78. Стиль життя та споживання.
79. Мотиваційний конфлікт при споживанні.
80. Вплив культури на споживання.
81. Вплив сім'ї на споживання.
82. Груповий та персональний вплив на споживання.
83. Типи потреб споживача.
84. Цілі маркетингу та рекламних комунікацій.
85. Ефекти комунікацій в рекламі.
86. Методи просування, які використовуються в торгівлі.
87. Стратегії використання засобів реклами.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія. навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 232 с.
2. Компанієць В. В., Полякова О. М. Економічна психологія: Конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2021. 90 с.
3. Фера С. В. Економічна психологія. Навчальний посібник. Чернігів: ФОП Баликіна С. М., 2020. 164 с.

Допоміжна:

1. Герасіна Л. М., Требін М. П., Воднік В. Д. Конфліктологія: навч. посіб. Харків : Право, 2020. 128 с.
2. Гусєва О. Ю., Легомінова С. В., Воскобоева О. В. Психологія підприємництва та бізнесу: навчальний посібник. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2019. 257 с.
3. Дембицька Н. М., Запека Я. Г. Економічна психологія : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. Навчально-методична розробка. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Факультет психології. Київ : 2020. 40 с.
4. Заушнікова М. Ю., Альохіна О. С. Психологічний портрет українського підприємця. *Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства* : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (21 квітня 2022 року); за заг. ред. Р. А. Калениченка, І.О. Петухової. Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. С. 62-66. URL: <https://drive.google.com/file/d/1ejmMF3o8yGi2220ToeDsnF6EqxJm-34E/view>
5. Заушнікова М.Ю., Мосійчук Є. О. Психологічні аспекти антифіскальної поведінки платників податків. *Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства*: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (21 квітня 2022 року); за заг. ред. Р.А. Калениченка, І.О. Петухової. Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. С. 30-35. URL: <https://drive.google.com/file/d/1ejmMF3o8yGi2220ToeDsnF6EqxJm-34E/view>
6. Мельничук Т. І. Соціально-психологічні особливості економічного самовизначення студентів у сфері зайнятості в умовах суспільних змін. *Актуальні проблеми психології*. Том I. Випуск 52. С. 55-61.
7. Ткалич М., Закашанська Н. Індивідуально-психологічні особливості стратегії прийняття рішень споживачами. *Організаційна психологія. економічна психологія*, (1 (25), 2022. С. 109-117. URL: <https://doi.org/10.31108/2.2022.1.25.12>

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Карандашов В. М. Психологія. Розділ Психологія у сфері економіки. URL: https://stud.com.ua/85655/psihologiya/psihologiya_sferi_ekonomiki#36
2. Компанієць В. В., Шраменко О. В. Економічна психологія: Конспект лекцій. URL: <http://surl.li/odtbp>
3. Кузнецова Т. В. Основи економічної психології : Курс лекцій. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p08_50.pdf
4. Лебедев А. Н. Психологія для економістів. URL: https://stud.com.ua/178162/psihologiya/psihologiya_dlya_ekonomistiv
5. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами. URL: <http://www.projectmanagement.com/books>
6. Спеціалізований сайт присвячений управлінню проектами. URL: <http://www.gantthead.com>

Міжнародні видання:

1. American Journal of fundamental, applied & experimental research. URL: <http://journal.ua-usa.org>
2. Arnold J. Work Psychology . 7th ed. Pearson Education Limited, 2020. 654 p.
3. Arnold-Forster A. Feelings and Work in Modern History: Emotional Labour and Emotions about Labour / A. Arnold-Forster, A.Moulds. – Bloomsbury Academic, 2022. 280 p.

4. Helder C. *How to Influence People: Motivate, Inspire and Get the Results You Want*. 2 edition. – Wiley, 2019. 164 p.
5. *Mental Health in the Workplace: Strategies and Tools to Optimize Outcomes* / Riba M. B., Parikh S. V., Greden J. F. (eds.). Springer, 2019. 218 p.

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри від 20__ року №

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП
2023-2024		3		